

27. קרלוס גרדל

בביתנו הצנוע בשכונת בום רטירו שבסאו פאולו התחולל ריב גדול בכל יום ראשון: אילו תקליטים נשמע? לאילו מהתקליטים של קרלוס גרדל נאזין? כך, "אַל דִּיאָ קָה מְקִיאָרְס", "לָה קוּמְפֶרְסִיטָה", "מְנוֹ אַ מְנוֹ", "פּוֹר אוֹנָה קֶבֶסָה", "סִילְנְסִיוֹ", "וּוֹלְבֶר" ועוד נתנו טעם אחר ליום ראשון, יום המנוחה.

אחי ואנוכי ידענו להעריך את ימי ראשון. היו אלה הימים שיכולנו לישון עד מאוחר, שנהגנו לאכול "מְקֶרוֹנְדָה" (ספגטי) או שעועית שחורה עם אורז, וכל הבא לבקרנו היה נכנס לקצב המנגינות הללו. השירים של קרלוס גרדל הם רגשניים ואנו, בכל פעם שהפרוטה הייתה מצויה בכיסנו, יצאנו לקנות את תקליטיו הישנים, אפילו מיד שנייה. למרות שחינו הרבה שנים בברזיל ואהבנו את המוזיקה העממית הברזילאית, הדבר שריגש אותנו במיוחד היה דווקא הטנגו הארגנטינאי.

שיריו של גרדל נכתבו מהלב. כל שיר סיפר היסטוריה של אדם. הוא היה כוכב לא רק בארגנטינה, אלא בכל אמריקה הדרומית ובמדינות נוספות בעולם. דורות עברו מאז מותו הטרגי, אבל שיריו ממשיכים להיות בלתי נשכחים.

לפני כמה שנים, כאשר אדית ואני ביקרנו בבואנוס איירס, טיילנו בשכונת בוקה, שבה גר בזמנו גרדל. שוטטנו בין חנויות התקליטים הרבות, ראינו אנשים בכל הגילים הולכים

ברחוב והשתעשענו בדמיוננו כאילו הם מחכים לחזרתו של הזמר המפורסם.

בשנות הארבעים היו הרדיו והפטיפון חברינו היחידים לעתים בחיי היום-יום. כך, בין האזנה לשידור משחק כדורגל, כאשר השדר מעניק למאזין תחושה כאילו הוא נמצא באיצטדיון, לבין האזנה לנובלה, הנחמה וההנאה האמיתית הייתה לשמוע טנגו של גרדל.

בשירו "סִילְנֶסִיו" (שקט) מזכיר גרדל את מלחמת העולם הראשונה ומספר על מרחץ הדמים בשדות הקרב של צרפת. אם זקנה זוכרת יום-יום את חמשת ילדיה שנפלו במלחמה לשחרור צרפת. הם היו חמישה אחים, אבל לאמא הזקנה נותרו כעת רק חמש מדליות, המונחות על השולחן. "סילנסיו, סילנסיו". העולם שקט עכשיו, אבל עד מתי? שיר מפורסם אחר שלו עוסק בנושא האהבה והחיים, ומספר על אישה העוזבת את הבית ועל החבר האחרון שנשאר לה - הכלב, שגם הוא עוזב את הבית הישן. בשיריו מודגשים ההיבטים האנושיים של המציאות והם מכילים חלומות רבים, ובעיקר עצב ועוד עצב.

כאן, בברור חיל, אני אוהב להקשיב לשיריו של גרדל. הם מעוררים בי רגשות וערכים אנושיים שהיו בקיבוץ בעבר ולצערי נעלמים היום אט-אט.